

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/34/2024
Identifikačné číslo spisu:	8121206078
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8121206078.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ S. S., narodeného XX. P. XXXX, K., F. XX, 2/ S. S., narodenej XX. M. XXXX, K., I. XX, zastúpených advokátkou JUDr. Zuzanou Karaffovou, Sabinov, Námestie Slobody 50, IČO: 51669625, proti žalovaným 1/ I. O., narodenému XX. M. XXXX, K., I. U. 4, 2/ Z. O., narodenej XX. Z. XXXX, K., I. U. 4, zastúpených spoločnosťou PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Prešov, Puškinova 16, IČO: 36854581, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jakub Štefanko, o ochranu vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/60/2021, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. marca 2023 sp. zn. 10Co/8/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 26. októbra 2022 č. k. 20C/60/2021-225 zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalobcovia“) domáhali, aby súd zriadil vecné bremeno spočívajúce v umiestnení kanalizačného potrubia s prípojkami na bližšie určenom pozemku v zmysle bližšie určeného Geometrického plánu v prospech žalobcov na dobu neurčitú a uložil žalovanému povinnosť strpieť vstup, vjazd žalobcov na bližšie určený pozemok pri prevádzke, údržbe a opravách kanalizačného potrubia s prípojkami v prospech žalobcov. Žalobcov tiež zaviazal nahradiť žalovaným 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „žalovaní“) trovy konania.

1.1. Súd skúmal, či sú splnené zákonné podmienky pre zriadenie vecného bremena podľa § 151o ods. 3 OZ. Podľa tohto ustanovenia možno zriadiť len vecné bremeno cesty, avšak vecné bremeno s iným obsahom nie je možné zriadiť a to ani za použitia analogickej aplikácie a teda podľa tohto ustanovenia nemožno zriadiť vecné bremeno spočívajúceho v umiestnení kanalizačného potrubia s prípojkami. Rozhodnutie o zriadení vecného bremena je rozhodnutím konštitutívnym, pretože sa ním zriaďuje hmotnoprávny vzťah, ktorý tu dosiaľ nebol. Konštitutívne rozhodnutie teda nedeklaruje už existujúce

práva a povinnosti, ale zasahuje do hmotnoprávnej sféry účastníkov tak, že zakladá, mení alebo ruší subjektívne práva a povinnosti, pričom k takémuto zásahu je potrebné výslovné ustanovenie zákona, ktorý výnimočne dovoľuje súdu z podnetu navrhovateľa zasiahnuť do súkromných práv a povinností. V iných prípadoch, než ktoré sú upravené v zákone, nemôže súd svojím rozhodnutím zriadiť vecné bremeno a to ani vtedy keby vzhľadom na okolnosti prípadu by sa javilo zriadenie vecného bremena nutným východiskom k jeho riešeniu. V tomto ohľade poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/1438/2004.

1.2. Pokiaľ žalobcovia namietali dobré mravy tak podľa názoru súdu aplikácia § 3 ods. 1 OZ síce umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. marca 2011, sp. zn. 3Cdo/144/2010).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom zo 14. marca 2023 sp. zn. 10Co/8/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcov zaviazal zaplatiť žalovaným náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) vychádzajúc z toho, že predmetom konania je žaloba o zriadenie vecného bremena. V tejto súvislosti uviedol, že „[s]úd môže zriadiť vecné bremeno iba na základe výslovného zákonného splnomocnenia. Analógia je v tomto prípade vylúčená. Občiansky zákon umožňuje súdu zriadiť vecné bremeno iba v prípade: neoprávnenej stavby, ak je vecné bremeno nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe (§ 135c ods.3 OZ), zrušenia a vysporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, ktoré sa uskutočnilo reálnym rozdelením spoločnej nehnuteľnosti (§ 142 ods. 3 OZ) a zriadenia práva cesty vlastníkovi stavby (§ 151o ods. 3 OZ) ... V predmetnej právnej veci sa však žalobcovia domáhajú zriadenia vecného bremena spočívajúceho v umiestnení kanalizačného potrubia s prípojkami v ich prospech, a to na dobu neurčitú, cez pozemok žalovaných a zároveň sa domáhajú, aby súd uložil žalovaným povinnosť strpieť vstup a vjazd žalobcov (pri prevádzke, údržbe a opravách) cez pozemok v ich výlučnom vlastníctve. Podaná žaloba nie je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcov z dôvodu, že rozhodnutím súdu vzniká vecné bremeno len v taxatívne stanovených prípadoch uvedených vyššie. V ostatných prípadoch nemôže súd svojím rozsudkom zriadiť vecné bremeno, a to ani vtedy, keby sa z okolností prípadu javilo zriadenie vecného bremena nutným východiskom na jeho riešenie“.

2.2. Odvolací súd uzavrel, že „[n]a základe žalobcami právne vymedzeného ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 151o ods. 3) nie je možné zriadiť vecné bremeno s iným obsahom, ako to umožňuje zákon. V ustanovení § 151o ods. 3 OZ je zakotvené oprávnenie súdu zriadiť vecné bremeno vlastníkovi stavby (panujúca nehnuteľnosť) spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok, ktorý je vo vlastníctve inej osoby (zaťažaná nehnuteľnosť). Z dôvodu, že analógia je v tomto prípade vylúčená a súd môže obmedziť vlastnícke právo len v tých prípadoch, ktoré sú taxatívne stanovené v zákone, zriadenie vecného bremena ako sa domáhajú žalobcovia, t. j. spočívajúceho v práve uloženia kanalizačného potrubia s prípojkami cez pozemok žalovaných, vrátane povinnosti žalovaných strpieť neobmedzený vstup a vjazd žalobcov na ich pozemok, súdnym rozhodnutím nie je možné. Za týchto okolností súd prvej inštancie správne žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol, pričom skutočnosti uvedené v odvolaní žalobcov neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalobcov z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené“.

3. Žalobcovia (ďalej aj ako „dovolatelia“) podali proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) a e) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Po opísaní priebehu konania a skutkových okolností prípadu navrhli, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a priznal žalobcom náhradu dovolacích trov.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietali nepreskúmateľnosť, zmätočnosť a arbitrárnosť oboch nižších rozhodnutí. V podstatnom uvádzali, že nižšie súdy „sa vôbec nezaoberali otázkou poskytnutia ochrany vlastníckeho práva ale len nemožnosťou zriadenia vecného bremena“, a to napriek tomu, že žalobcovia v rámci rozšírenia petitu z 25. apríla 2022 (ktorá zmena bola

prvostupňovým súdom pripustená na pojednávaní dňa 26. októbra 2022, pozn.) nad rozsah zriadenia vecného bremena argumentovali (aj) ochranou vlastníctva k vodnej stavbe v zmysle § 126 OZ. V tejto súvislosti uviedli, že prvostupňový „súd absolútne nezdôvodnil prečo neposkytol ochranu vlastníckemu právu k vodnej stavbe ... ochranou vlastníckeho práva sa nezaoberal ani odvolací súd, ktorý sa nezaoberal ani našimi námietkami uvedenými v odvolaní“.

3.2. V súvislosti s formálne označeným dovolaním podľa § 420 písm. e) CSP žalobcovia v podanom dovolaní neuviedli nič.

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žiadnu právnu otázku žalobcovia explicitne neuviedli a iba v súvislosti s rozhodovaním súdov všeobecne kritizovali hybridné používanie platného CSP a neplatného OSP; implicitne zrejme išlo o nedostatky uvedené v bode 3.1.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli odmietnuť toto dovolanie a priznať mu trovy konania. Uviedli, že „samotní dovolatelia sa v rámci svojej žaloby domáhali zriadenia vecného bremena, čo bezpochyby vyplýva z ich žalobného návrhu, avšak potom ako súdy odmietli zriadiť vecné bremeno z dôvodu nesplnenia zákonných predpokladov, dovolatelia pred najvyšším súdom namietajú, že súdy sa nezaoberali ochranou ich vlastníckeho práva“. Ďalej poukázali na správnosť rozhodnutí nižších súdov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedené platí o to viac, ak dovolateľ v rámci podaného dovolania v podstate zopakuje jeho predsúdnu argumentáciu, v rámci ktorej (skôr) polemizuje s právnymi závermi súdov, spochybňuje správnosť súdneho rozhodnutia, či kritizuje prístup súdu k právnemu posudzovaniu vecí, čo v prevažnom rozsahu bol prípad aj tohto dovolania.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je skôr reštriktívny výklad.

9. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. e) a f) CSP

10. V danom prípade vyvodili žalobcovia prípustnosť podaného dovolania (aj) z ustanovenia § 420 písm. e) a f) CSP, z ktorých vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo (písm. e)) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej

patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f)).

10.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie podľa § 420 písm. e) CSP dovolateľa - okrem iba jeho formálneho označenia - nijako neodôvodnil, teda neuviedli, v čom spočíva táto vada. Z uvedeného dôvodu dovolanie žalobcov v tejto časti nebolo prípustné (§ 431 ods. 2 v spojení s § 428 a § 447 písm. d) resp. f) CSP).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní došlo k nimi tvrdeným vadám zmätočnosti.

12.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Žalobcovia v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom namietali nepreskúmateľnosť, zmätočnosť a arbitrárnosť oboch nižších rozhodnutí (bod 3.1.).

14. Podľa názoru najvyššieho súdu i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolaním napádaný rozsudok totiž v rozsahu posudzovaného predmetu konania (zriadenie vecného bremena) uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Je nepochybné, že nosné dôvody, ktoré viedli prvostupňový súd k zamietnutiu žaloby a odvolací súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku spočívali v zistení, že podaná žaloba nebola procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcov z dôvodu, že rozhodnutím súdu vzniká vecné bremeno len v taxatívne stanovených prípadoch (§ 135c ods. 3, § 142 ods. 3 a § 151o ods. 3 OZ), o ktorý prípad v posudzovanom prípade nešlo. V ostatných prípadoch nemôže súd svojím rozsudkom zriadiť vecné bremeno, a to ani vtedy, keby sa z okolností prípadu javilo zriadenie vecného bremena nutným východiskom na jeho riešenie. Zároveň uviedol, že rozhodnutie o zriadení vecného bremena je rozhodnutím konštitutívnym a preto takéto rozhodnutie nemožno vydať na základe analogickej aplikácie zákona (§ 853 OZ), preto podľa § 151o ods. 3 OZ možno zriadiť vecné bremeno (iba) cesty, nie však vecné bremeno s iným obsahom, a to ani pri použití jeho analogickej aplikácie. Odvolací súd uzavrel, že zriadenie vecného bremena ako sa domáhali

žalobcovia, t. j. spočívajúceho v práve uloženia kanalizačného potrubia s prípojkami cez pozemok žalovaných, vrátane povinnosti žalovaných strpieť neobmedzený vstup a vjazd žalobcov na ich pozemok, súdnym rozhodnutím nebolo možné. Dovolatelia preto nedôvodne argumentovali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné resp. nedostatočne odôvodnené; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

15. Pokiaľ dovolatelia v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietali, že nad rozsah požadovaného zriadenia vecného bremena argumentovali (aj) ochranou vlastníctva k vodnej stavbe v zmysle § 126 OZ, na čo nižšie súdy nereagovali, najvyšší súd uvádza, že žalobcami navrhnutý petit žaloby sa explicitne netýkal ochrany vlastníctva vodnej stavby, a aj keby sa týkal a nižšie súdy o tom nerozhodli platilo by, že namietaná vada by nemohla byť spôsobilým predmetom dovolania, keďže takým môže byť len konkrétny (existujúci) výrok, ktorý tvorí súčasť výrokovej časti rozhodnutia odvolacieho súdu (predmetom konania posudzovaného nižšími súdmi bolo iba zriadenie vecného bremena, pozn.). Totiž pri namietaní, že súd nerozhodol o niektorej časti predmetu konania je prostriedkom nápravy nie dovolanie, ale návrh na doplnenie rozsudku v zmysle § 225 CSP. Inak povedané predmetom dovolania môže byť iba výrok, ktorý bol odvolacím súdom vydaný, a nie výrok neexistujúci.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

16. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

16.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

16.3. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

17.1. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnú otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej

ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3Cdo/214/2018).

18. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobcovia žiadnu právnu otázku neuviedli a iba v súvislosti s rozhodovaním súdov všeobecne kritizovali hybridné používanie platného CSP a neplatného OSP; implicitne zrejme išlo o nedostatky uvedené v bode 3.1. (pozri aj bod 11.).

18.1. Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pokiaľ dovolatelia v dovolaní nevymedzia právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mali dovolatelia na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP.

18.2. Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, ktorá podľa obsahu podaného dovolania nebola ešte dovolacím súdom riešená; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi. Žalobcovia v danom prípade túto (procesnú) povinnosť nesplnili. Z uvedených dôvodov nemohol najvyšší súd na podklade nevymedzenej právnej otázky (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) uskutočniť meritórny dovolací prieskum a prijať závery k právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom.

19. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

20. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcov podľa § 447 písm. f) CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.